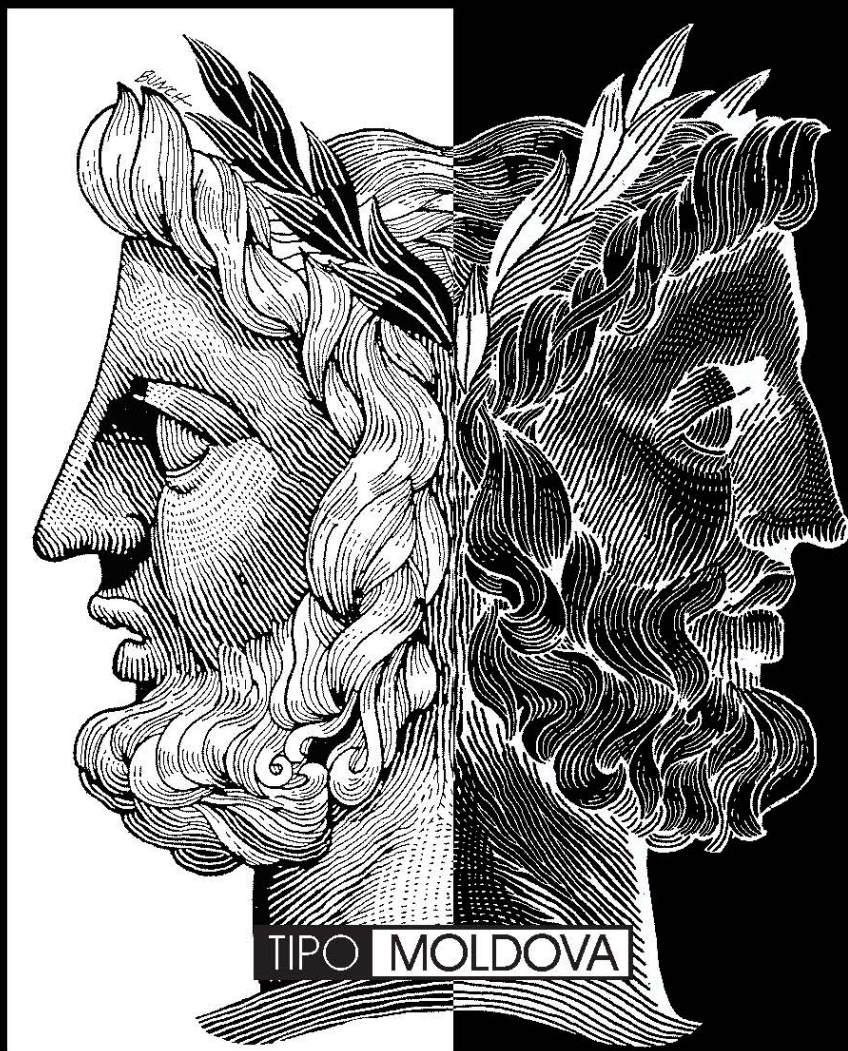

Sonia Elvireanu

FAȚA ÎNTUNECATĂ A LUI IANUS

Vintilă Horia, Dumitru Țepeneag,
Norman Manea, Gabriel Pleșea

Sonia Elvireanu

FATA ÎNTUNECATĂ A LUI IANUS

**(Vintilă Horia, Dumitru Țepeneag,
Norman Manea, Gabriel Pleșea)**

Colecția ACADEMICA

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Coordonator serie: *Cassian Maria Spiridon*

Coperta: *Cristian Almășanu*

ISBN 978-606-676-108-6

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este recunoscută academic de Consiliul Național al Cercetării Științifice pentru domeniile filologie (PN-II-ACRED-ED-2012-0285) și istorie și studii culturale (PN-II-ACRED-ED-2012-0355).

Iași, 2013

Editura ***Tipo Moldova***,
E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

Sonia Elvireanu

**FAȚA ÎNTUNECATĂ
A LUI IANUS**

(Vintilă Horia, Dumitru Țepeneag,
Norman Manea, Gabriel Pleșea)

Colecția ACADEMICA

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

ARGUMENT	5
TOTALITARISM ȘI EXIL	9
Cadrul socio-politic postbelic	11
Utopia comunistă - un regim totalitar	17
Literatura română în totalitarism.....	21
<i>Epoca proletcultistă (1948-1953)</i>	21
<i>Perioada de destindere culturală (1964-1971)</i>	29
Noua revoluție culturală și disidența.....	34
Conceptul de rezistență în literatură.....	39
O perspectivă istorică asupra exilului românesc	43
Exilul românesc postbelic	47
<i>Conceptele de exil, emigrare, diaspora, migrare</i>	47
<i>Tipologie și periodizare</i>	49
<i>Rolul exilului</i>	55
După exil.....	61
<i>Întoarcerea în Ithaca</i>	61
<i>Receptarea literaturii exilului</i>	66
MITUL HOMERIC ÎN SECOLUL XX	71
Literatura exilului est-european	73
Urmașii lui Ulise	77
EXILUL CA TRAUMĂ ȘI INIȚIERE.....	87
Călătoria-exil.....	89
În exil sub semnul maleficului (<i>Vintilă Horia, Cavalerul resemnării</i>)	97
Fața întunecată a lui Ianus.....	110

Metamorfoza lui Ovidiu în exilul tomitan (Vintilă Horia, <i>Dumnezeu s-a născut în exil</i>)	120
Revelația sinelui la Ovidiu	136
Reactivarea funcției religioase la personajele lui Vintilă Horia.....	143
Vintilă Horia, Exilul ca destin.....	148
Traumă și inițiere în <i>Întoarcerea huliganului</i>	151
Evadarea din totalitarism la Gabriel Pleșea (<i>Dosarul cu bârfe</i>).....	161
IDENTITATE ȘI ALTERITATE.....	167
Premise teoretice	169
Eu/altul	174
Eul plural.....	182
Identități multiple în romanele lui Dumitru Țepeneag.....	188
Drama evreității ca alteritate radicală.....	198
Angoasele identitare și multiplicarea eului (Norman Manea, <i>Vizuiina</i>)	206
<i>O identitate tricefală</i>	206
<i>Peter Gașpar în oglinzi paralele</i>	209
<i>Augustin Gora, eruditul din vizuină</i>	213
<i>Lu, arhetipul feminin sau obsesia ființei unice: "Lu nu e o femeie, ci mai multe"</i>	215
Masca, expresie a alterității la Norman Manea	219
DECONSTRUCȚIA MITULUI OCCIDENTAL....	225
Veneția crepusculară la Vintilă Horia (<i>Cavalerul resemnării</i>)	227
Deconstrucția Europei mitice la Dumitru Țepeneag	231
Exilul ca rătăcire în labirint la Norman Manea (<i>Vizuiina, Întoarcerea huliganului</i>)	237
Mitul Babel preludiu al diversității culturale	253
New York și obsesia ghetoului	260
În capcanele Lumii Noi (Gabriel Pleșea, <i>Aruncă pâinea ta pe ape</i>)	264
Destine românești rătăcite în exil (Gabriel Pleșea, <i>Destine întortocheate</i>)	272
PARADOXUL ÎNTOARCERII ÎN ITHACA.....	279
Paradoxul nativului străin în propria țară.....	281
Ithaca în viziunea lui Gabriel Pleșea	291

Întoarcerea, o tentativă de terapie eșuată la Norman Manea.....	299
Demitizarea toposului românesc la Dumitru Țepeneag	309
VII. Retorică și narativitate în romanele exilului	321
Premise teoretice și autoficțiune în literatura exilului.....	323
Toposuri naturale cu valoare simbolică în proza lui Vintilă Horia	333
Dumitru Țepeneag între realism și onirism.....	339
Lumea revelată prin metafore la Norman Manea.....	342
Intertextul ca labirint la Norman Manea	353
<i>Eul ca Bibliotecă la Norman Manea</i>	353
<i>Dialogul literatură-pictură în intertext</i>	356
<i>Paradigma literară a huliganului manian</i>	360
Ludicul ca formă de inițiere la Gabriel Pleșea	364
VIII. Concluzii.....	371
De la omul de rădăcinat la omul reconstruit în exil.....	373
Literatura exilului între modernism și postmodernism	381
BIBLIOGRAFIE	391
<i>A. Opere</i>	391
<i>B. Enciclopedii și dicționare</i>	392
<i>C. Estetică, critică, teorie și istorie literară</i>	393
NOTĂ BIOBIBLIOGRAFICĂ	413